

Yttrande över remiss från Jordbruksverket angående Förslag till nya djurskyddsföreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter – begränsad remiss angående frågan om separation av valpar och kattungar från sina moderdjur (dnr 5.2.17-7727/17)

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, *tillstyrker delvis* förslaget avseende hundvalpar:

Bra att införa tidsangivelser för avvänjning, men det finns behov av förtydliganden av vad som är godtagbara avvikelser. Det är dock SLU:s uppfattning att det nya lagförslaget som ger utrymme för att leverera valpar tidigare än 8 veckor är en försämring jämfört med dagens djurskydd. Dessutom är en fast gräns (8 veckor) betydligt lättare att tolka och följa än den diffusa skrivningen i det nya förslaget. Om meningen med avvikelse ska finnas kvar måste det förtydligas vad som är godtagbara avvikelser.

SLU ifrågasätter att hundvalpar ”bör” socialera med andra vuxna hundar innan de separeras från tiken. Vikten av god socialisering med människor inför avvänjning av hundvalpar bör däremot poängteras.

SLU *avstyrker* förslaget avseende kattungar:

Det är SLU:s uppfattning att det nya lagförslaget som ger utrymme för att leverera kattungar tidigare än 12 veckor är en försämring jämfört med dagens djurskydd. Dessutom är en fast gräns (12 veckor) betydligt lättare att tolka och följa än den diffusa skrivningen i det nya förslaget.

Synpunkter

7 §

Hundvalpar får inte skiljas från modern, eller en likvärdig tik som ersättare för henne, annat än tillfälligt så länge de behöver hennes mjölk och omvårdnad. Valparna ska hållas på detta sätt tills de har uppnått åtta veckors ålder. Avvikelse

från den angivna tiden är godtagbart om valparna helt har övergått till fast föda och valparnas hälsa och välfärd i övrigt är god.

SLU: Hur mycket tidigare är godtagbart? Det bör framgå att detta endast bör vara acceptabelt i undantagsfall. Det är visat att tiken har stor betydelse för att valparna ska utvecklas till harmoniska, i samhället väl fungerande individer så det handlar inte bara om själva mjölken och att valparna är kliniskt friska.

Hundvalpar ska under tiden tillsammans med modern eller hennes ersättare hållas i en trygg och lugn miljö.

SLU: Hur säkerställs detta mot bakgrund av skrivelsen i det allmänna rådet punkt 2 att om det allmänna rådet samtidigt skriver att ”Under de sista veckorna före separationen av valparna från modern bör djurhållaren, om möjligt, hålla dem tillsammans med andra vuxna hundar.”?

Allmänna råd till 6 kap. 7§.

Punkt 2. Som kommentar till det Allmänna rådets punkt 2 vore det lämpligt att för valpar som ska placeras ut i en ny miljö lägga till en punkt om vikten av god socialisering med människor inför avvänjningen. Det finns vetenskapliga studier som tydligt påvisar vikten av tidig socialisering med människor för hundvalpens senare utveckling (Miklósi 2007). SLU anser därför att en sådan rekommendation bör inorporeras i det allmänna rådet.

9 §

Kattungar får inte skiljas från modern, eller en likvärdig katthona som ersättare för henne, annat än tillfälligt så länge de behöver hennes mjölk och omvårdnad. Kattungarna ska hållas på detta sätt tills de har uppnått 12 veckors ålder. Avvikelse från den angivna tiden är godtagbart om kattungarna helt har övergått till fast föda och deras hälsa och välfärd i övrigt är god.

SLU: Samma kommentar som ovan, det är farligt att uttrycka det så här, utan att också ange hur mycket tidigare som i så fall skulle vara godtagbart och under vilka förhållanden?

De allmänna råden bidrar inte till ökad djurvälstånd och tycks inte vara vetenskapligt grundade.

Generella synpunkter

SLU anser att det är bra att införa tidsangivelser för avvänjning. Meningarna i 7§ och 9§ ”Avvikelse från den angivna tiden är godtagbart om valparna/kattungarna helt har övergått till fast föda och valparnas hälsa och välfärd i övrigt är god” bör dock förtydligas då detta annars riskerar misstolkas. Hur tidigt anses vara acceptabelt (enstaka dagar tidigare?) och bör detta endast ske i undantagsfall? Det

finns studier som tyder på att tiken/kattmamman har stor betydelse för ungarnas utveckling till harmoniska individer då tidiga avvänjningar har visat sig leda till beteendeproblem och stereotypier hos de vuxna individerna. Det handlar därför inte bara om att valparna/kattungarna kan äta fast föda och är kliniskt friska då deras psykiska hälsa och utveckling kan vara mycket svår att bedöma så tidigt.

Skrivningen i 7§ att ”*Hundvalpar ska under tiden tillsammans med modern eller hennes ersättare hållas i en trygg och lugn miljö.*” harmoniserar inte nödvändigtvis med formuleringen in det allmänna rådets punkt 2 ”*Under de sista veckorna före separationen av valparna från modern bör djurhållaren, om möjligt, hålla dem tillsammans med andra vuxna hundar.*” Välfärden för hundvalpar riskeras när de interagerar med andra vuxna hundar eftersom det kan vara en stressande miljö och tikens försvarsmekanismer kan förstärkas.

Angående avvänjningsålder för kattungar

SLU anser att den nu gällande lagtexten är mycket tydligare och bättre än förslaget. Om det finns starkt vägande skäl att skilja kattungar från sin mamma och uppväxtmiljö tidigare än vid 12 veckors ålder så finns väl fortfarande möjlighet att söka dispens. Sverak har strikta regler om lägsta ålder för leverans så behovet bland seriösa uppfödare att sälja kattungar vid en lägre ålder 12 veckor torde vara mycket lågt. Oseriösa uppfödare har knappast den kunskap som krävs för att bedöma om kattungarna är tillräckligt mogna enligt de allmänna råden. Lagförslaget lägger stor vikt vid näringsbehov och diande men mindre vikt vid den viktiga tidiga socialiseringen och det faktum att unga djur byter hemmiljö vilket ofta innebär en stor stress i deras liv. I många fall flyttar kattungen från en miljö med social träning i interaktion med artfränder för att hamna som ensam katt i den nya familjen. Närvaro av moder och kullsyskon utgör en viktig bas för kattungars utforskning av närmiljön. Kattungar lär sig mycket genom att observera andra katter (Atkinson 2018). Det finns forskning som snarare tyder på att åldern för när kattungar får lämna sin uppväxtmiljö borde vara högre än 12 veckor för att undvika senare beteendeproblem (Ahola et al. 2017). Därför är det SLU:s uppfattning att lagförslaget som ger utrymme för att leverera kattungar tidigare än 12 veckor är en försämring jämfört med dagens djurskydd. Dessutom är en fast gräns betydligt lättare att tolka och följa än den diffusa skrivningen i det nya förslaget.

Det är otydligt hur stora avvikelser som är godtagbara som i meningen ”*Avvikelse från den angivna tiden är godtagbart om kattungarna helt har övergått till fast föda och deras hälsa och välfärd i övrigt är god.*” Detta kan ge utrymme för separation av enstaka kullar och mödrar långt före 12 veckors ålder och vid en ålder som enligt forskning är alldeles för tidigt för kattungens fortsatta sociala utveckling.

Måtten som nämns för att bedöma mognadsgraden är inte nödvändigtvis relaterade till kattungens mognadsgrad och tycks inte vara vetenskapligt grundade. Med utgångspunkt från de uppräknade beteendena så skulle många kattungar kunna lämna uppfödaren vid 10 veckors ålder eller tidigare medan andra knappt skulle kunna det ens vid vuxen ålder. Kattungars näringsbehov kan utan problem tillfredsställas med fast föda från 7-8 veckors ålder.

SLU anser att punkt 2 är motsägelsefull och märklig. Vad som räknas som ursprunglig uppväxtmiljö behöver definieras om sista meningen i punkt 2 ska vara kvar. Det vore dock bättre att stryka den helt. Förvisso är det ett känt beteende att kattmodrar kan flytta på sina ungar men modern borde inte erbjudas möjlighet att flytta dem bort från uppfödarens hem om uppfödaren ska kunna ha modern och ungarna under den uppsikt som krävs för god djurvälstånd i enlighet med andra delar av djurskyddsföreskrifterna. Rimligen bör även uppfödaren få byta ut bolådan och vid behov även det rum som ungarna hålls i när de växer till sig och börjar springa omkring.

Referenser

Ahola MK, Vapalahti K, Lohi H. Early weaning increases aggression and stereotypic behaviour in cats. *Sci Rep.* 2017; 7: 11173-11175.

Atkinson T. *Kitten to Cat – Reproduction and the Behavioural Development of Kittens. I: The Domestic Cat. The Biology of Its Behaviour.* 2018, pp 58-78.

Miklósi Á. *Dog Behaviour, Evolution, and Cognition.* Oxford University Press, 2007, pp 209-216.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av prodekan Margareta Emanuelson vid fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap efter föredragning av remisskoordinator Fredrika von Sydow. Innehållet har utarbetats av professor Eva Axner vid institutionen för kliniska vetenskaper, professor Erika Roman och universitetslektor Eva Sandberg vid institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi samt vicedekan Henrik Rönnerberg vid fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap.

Margareta Emanuelson

Fredrika von Sydow